

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд на тема: „Превенция на училищния тормоз. Техника за управление на конфликти при ученици от 1 до 6 клас в Р. Гърция” за присъждане на ОНС „доктор“ по Научна област 3. „Социални, стопански и правни науки“; Професионално направление 3.2 „Психология“, Научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“
автор: Елени Димитриос Вамвака
изготвил становището: доц. д.н. Стоил Мавродиев

Процедура и предоставени материали

Представеният от докторант Елени Вамвака комплект материали на хартиен носител е в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р. България, Правилника за приложението му и Вътрешните правила за развитие на академичния състав на Югозападен университет „Неофит Рилски“; включва всички необходими документи, в т.ч. автореферат и публикации по темата. Процедурата е законосъобразна.

Актуалност на темата и познаване на проблема

Елени Вамвака се обръща към една от най-социално значимите теми, свързана със спецификата и проявленията на училищния тормоз при ученици от начална училищна възраст в Р. Гърция. Както добре изяснява докторантката, формите на тормоз и насилие в училищната среда са повсеместни и за справянето с проблема са необходими мерки и действия както от страна на училищните власти, така и включването на семейството и обществото.

Във връзка с темата на дисертацията е и създаването и апробирането на програма за управление на конфликтите между учениците, която е един от приносите на научния труд.

Всичко това ми дава основание да оценя темата като актуална и значима за психологическата теория и практика.

Обща оценка на труда

Дисертационният труд има класическа структура, състояща се от теоретична постановка на проблема, изследователска програма и представяне на резултатите от собственото изследване.

В теоретичен план е подходено аналитично към изясняването на феноменологията на тормоза в училище и диференцирането му от агресията. Направена е психологична характеристика на учениците от начална училищна възраст. Дискутирани са програмите за превенция и техники за управление на конфликти между учениците.

Теоретичният анализ е стегнат; докторантката представя и своята гледна точка.

Дизайнът на изследването разкрива една добре осмислена концепция. Основната цел, която си поставя Елени Вамвака е да се изследва училищния тормоз и да се предложат мерки за превенция. Да се разработи и апробира система от техники за управление на конфликти при ученици от 1 до 6 клас в Р. Гърция.

Издигнатите хипотези са релевантни на основната концепция на труда.

Заслужава да се отбележи фактът, че в дисертацията е реализиран психологичен експеримент, което не се среща често в дисертациите.

Използваните методи за емпиричното изследване са съобразени с темата и възрастта на изследваните ученици.

За анализът на емпиричните данни са използвани адекватни статистически процедури.

Коректно са представени резултатите от изследването. Същите са дискутирани аналитично и задълбочено. Пролитчат добрите интерпретативни възможности на докторантката.

Приноси и значимост на разработката

Приемам формулираните приноси от докторантката. Те могат да бъдат обобщени по следния начин:

- На фона на съществуващите данни за Р. Гърция е описана феноменологията на училищния тормоз и свързаните с това преживявания и други явления;
- Проведено е психологично изследване и е реализиран класически психологичен експеримент;
- Създадена е и е апробирана програма за управление на конфликти при ученици от начална училищна възраст. получени са данни за нейната ефективност.

Преценка на публикациите по дисертационния труд

Представените три публикации са пряко свързани с темата на дисертацията и са публикувани в научни издания.

Лично участие на докторанта

Нямам съмнения, че докторантката е реализирала самостоятелно теоретичното и емпиричното изследване, както и психологичния експеримент.

В дисертацията не се установява наличие на плагиатство и разностилие на текста.

Автореферат

Авторефератът отразява коректно основните моменти от дисертационния труд в структурно и съдържателно отношение.

В стилистично отношение работата е издържана добре.

Критични бележки и препоръки

Препоръчвам докторантката да продължи своите проучвания като приложи експеримента по-масово.

Заключение:

Дисертационният труд на Елени Вамвака е реализиран на високо научно равнище.

Докторантката притежава задълбочени психологични знания и изследователски компетентности.

Всичко това ми дава основание убедено да дам своята положителна оценка и да предложа на членовете на Научното жури да гласуват положително за присъждането на ОНС „доктор“ на Елени Димитриос Вамвака по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“; Професионално направление 3.2 „Психология“, Научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“.

Благоевград

03.01.2023 г.

Изготвил становището:

доц. д.н. Стоил Мавродиев